

(המשך מעמוד 17)

הצד השני מתואר כחבורת אנשים צינניים, המשחקים בכנייה אדם. אבל ניתן להבין גם מן הסיררה כי ממשלת ישראל החזיקה באלפי אנשים, ביניהם רבים חפים מכל פשע, במחנה אלי-אנצאר, אך ורק כסחורה לחליפין בבוא העת.

הסיררה אינה מנסה כלל להשיב על עשרות השאלות המבצבצות מתוך הפרשה. כמה זה רחוק מכל חקירת טלוויזיה בריטית פשוטה!

מוכן שכל הסיררה של גולדשטיין מנותקת לגמרי מן הנסיבות שגרמו לנפילת השבויים האלה בידי אויבים — החלטת ממשלת בגין-שרון לפלוש למדינה שכנה, תוך גרימת מוות לאלפים והרס לרכבות. המילחמה, שגונתה לאחרי-מכן עליידי הרוב העצום של אורחיישראל, כאילו אינה קיימת בסיררה זו. ערפאת וג'בריל הם פושעים ורוצחים, כפי שמציינים אריה מרינסקי ושמואל תמיר שוב ושוב, ואילו אנחנו יפים וטהורים.

וכדי לסיים בחיוב: היו בסיררה גם כמה רגעים טובים. היה מעניין לשמוע את החייל ליברמן, כשתיאר את נסיבות נפילתו בשבי. (מדוע לא ניתן לחזו שי לספר את סיפורו שלו? האם לא הספיקו החודשים שעברו מאז שהוררו?) כל מילה שיצאה מפיו של ר"ר אמרי הטוב היתה ראויה להישמע. התיאור של קרב סולטאן-יעקוב, בעזרת תצלומי-אוויר, היה מרתק.

הדבר הטוב ביותר בסיררה כולה היה הופעתו, במשך כמה שניות, של השבוי הפלסטיני הבכיר, קצין-פת"ח צאלח תעאמרי, היחידי שניסה להסיק לקח אנושי מן המילחמה. הוא קרא לשלום. בזיכרוני נחרתו המילים שאמר כשנשאל על ערכייהדות: „אנו רוכשים מה שאתם (היהודים) מאבדים“.

נאשם-ברצח גיבעוני (מימין) בשיחה עם סניגור רום. הוא קילל אותי בצורה נוראה וקרא לי כלב בן-כלב וכלב מצרועי!

כולם. קשה לי להבין מדוע הוא כעס עליי כליכך!

כאשר עבר באגד החליט לעבור לגור בדירה נפרדת, כדי שיוכל להדי זיק שם את החיות האהובות עליו. בגיל 22 שכר דירה בגיבעתיים. שם החזיק את שתי החתולות שלו, אותן לימד לאכול רק חלב וגבינה ולא לטרוף בשר. האב שילם מחצית שכר הדירה, ואילן היה כמעט מאושר. הוא טיפל בכל החיות הפצועות שמצא, לקח אותן לרופאים והאכיל אותן. כל החיות יכולות ללמוד לאכול דיבריי-חלב ולא לטרוף, והן תהיינה בסדר גמור, רק על אריות אינני יודע, כי לא היה לי חומר על זה, הסביר בתמימות רבה לשופטים.

„דקרתי אותך שלוש פעמים!“

חצי שנה לפני הרצח עזב גיבעוני את אגד. ולא רצה לשוב לעבוד שם. אביו כעס כליכך שכמה חודשים לא דיבר עימו ולא רצה לראות אותו. „חזרתי לאסוף גרוטאות ועבדתי כפיר על ככל מיני עבודות“, סיפר בכיית המישפט. אביו הפסיק לשלם את מחצית שכר-הדירה והוא חשב לעבור לגור באורווה, עם בחור שהכיר בזמן עבודתו במיזבלה. „רציתי לגור שם כי אני לא רוצה לגור בעיר, אני לא אוהב את הקטל ברכים של אנשים ובעלי-חיים“, הסביר לשופטים.

מכיוון שלא היו לו חברים וידידים, ספרים כמעט שלא קרא, היו חייו רלים ומשעממים. „החיים הם בשבילי כיי שלון אחר גדול. מהעבודה הביתה, לישון, ועוד לעבודה, ואחרי זאת לישון כמו בהמה או רובוט“, כתב במיכתבו האחרון. כדי שהחיים יהיו יותר נסי בלים, נהג לשנות משקאות אל-כוהוליים ולקחת תרופות שונות. „אף אחד לא נתן לי מירשם. הייתי לוקח לבד כל מיני תרופות, עד שמצאתי כלאש שעזרו לי“, סיפר.

חודשיים לפני הרצח השלים איתו אביו והחל מבקר שוב בדירתו. האב התחתן בניתיים שוב, בנישואי אד רחיים, ועבר לגור עם אשתו בדירה בחולון. „כל החיים אבא אמר שהוא מחפש אשה שיתחתן איתה ונחיה כולנו יחד, ואו, שמצא אשה, היא דווקא

„רציתי להתגייס, אבל פסלו אותי בגלל כל מיני סיבות. אחריכך אבא עשה לי זימון חוזר ובא איתי לשם. הוא דיבר עם הפסיכולוג. אבא היה מעוניין שאתגייס וגם אני רציתי, אבל שוב רחו לי את השרות“.

האב החל שוב לוחץ על בנו כי יחזור לעבוד באגד ויקבל שם קביעות. הפעם היה קשה לסדר זאת, מכיוון שהבן לא גוייס לצה"ל. אבל אחרי הרבה השתדלויות ופרוטקציה, הוא התקבל שוב לעבודה באגד. שם היו מאוד מרוצים ממנו, כי הוא עשה עבודה של עשרה אנשים. אבל אז התעוררה בעיה חדשה בין הבן לאביו. „כאשר הייתי בן 20 ביקרתי פעם במשחטה של עופות בשוק-הכרמל, הודעתי מהטבה הגמוני הזה של

רצה מאור את אהבת אביו ואת הערכתו. אולם האב ררש מאילן שייצא עם חברים, שיעבור באגד באופן קבוע, וישלמד.

אילן לא היה מסוגל למלא את רצונו של אביו. מעולם לא היו לו חברים וחברות, הוא היה מתבודד בתוך עצמו. הדבר היחיד שאהב היה חיות. כל חיה פצועה שמצא היה מביא לרופא ומנסה לטפל בה בחשאי. האב סירב להכניס חיות לביתו, והיכה את אילן בכל הזדמנות. סיפר אילן באחת מעדויותיו: „אתה יודע מה זה מכות כסרטים? ככה הוא היה מכה אותי!“

כדי לקנות לעצמו אוכל וכדי להשיג כסף עבור החיות שאהב, עבד גיבעוני בכל מיני עבודות מודמנות. הוא לא אהב לעבוד בחברת אנשים,

אילן גבעוני לא הרחיב כביית המישפט את הריכוז על שנותיו כי פנימיה. הוא רק רמו כי עבר שם יסורי-גיהנום, וכי הילדים הציקו לו. אבל בעדות שמסר במישפטה, ובמיכתבי האחרון שלו, גילה קצת יותר על הסבל שהיה מנת-חלקו בפנימיה. הוא סיפר כי הילדים כינו אותו אילן „גנבני“, תחת גיבעוני. הגדולים והחזקים הכריחו אותו לנקות את חדריהם ולצחצח את נעליהם. מכיוון שהיה פחדן וחלש, לא העז להתנגד להם. כמשך הזמן למד לברוח במשך היום למקום מסתור, ולחזור לפנימיה, שאותה כינה „בית-סוהר“, רק בשעות הלילה.

מכות כמו בסרטים

מכיוון שהוא לא הצליח בלימודיו ולא רצה להמשיך ללמוד בפנימיית הדסים, שלח אותו אביו בגיל 14 לכפר-חב"ב, ללמוד שם כי ישיבה תיכונית.

העיר אילן גיבעוני:

„שם כל היום למדנו או התפללנו, ורק לפני כיבו-אורות היה קצת זמן לעשות שיעורים, לכן לא היה לי כמעט כמעט שיעור הילדים האחרים.“

ככפר חב"ב היה גיבעוני רק שנה אחת ואז עבר אביו לגור בדירה מרווחת ברחוב גירעון בתל-אביב, ואילן שיכנע אותו לקחת אותו אליו.

הוא סיפר כי פעם נסע עם אביו לחו"ל. הם נסעו לשווייץ ולשוודיה. „כמעט שלא נהניתי שם, כי רוב הזמן היינו כבית וכמעט שלא טיילנו. כאשר רציתי כל מיני דברים, אבי היה מכה אותי. פעם רציתי לראות שלג והוא היכה אותי מכות חזקות. היה קשה להבין את התנהגותו“.

גיבעוני כעס על אביו מפני שמכר את הדירה ברמת-גן, בה בילה את ילדותו. „זה פגע בי הרבה, כי כל הילדות שלי, שהיתה די יפה, והי זיכרונות, נשארו בדירה הזאת. וכאשר מכר אותה, נותרתי בלי שום דבר.“ הפגיעות שפגע בו אביו החלו מצטברות בנפשו הרגישה. „בהתחלה, כשגרנו ברחוב גירעון, הוא פחות או יותר דאג לי והיה קונה אוכל, אבל אחריכך החל להכות אותי וגם לאוכל לא דאג.“ אילן גיבעוני היה אז בן 15

האב רצה שבנו יהיה ככל הילדים,

יעבוד, ילמד ויתקדם בחיים ואילו הבן

הפך יותר ויותר יצא-דופן ותימהוני

עופות. מאז הפסקתי לאכול בשר. אני לא יודע בכלל למה עושים את זה. כאשר אנשים שומעים על ילד שנהרג בתאונת-דרכים, זה מזועזע אותם, אבל כאשר הם אוכלים אפרוח במיסעדה, זה בשבילם עניין שיגורתי. אני לא יכול לתפוס את זה!

„אומרים שאנשים הם אנושיים, אבל זה לא נכון. הרי כל בן-אדם יכול לדמיין לעצמו את ההרגשה אם ישחטו אותו בסכין בצוואר, ואז יידע בדיוק מה מרגיש בעלי-חיים במשחטה“.

גם הצימחונות של אילן הרגיזה את אביו. הוא רצה שבנו יהיה ככל הילדים, יעבוד, ילמד ויתקדם בחיים, ואילו אילן הפך יותר ויותר יצא-דופן ו תימהוני. כאשר שמע האב כי אילן איננו אוכל את ארוחת-הצהריים כי מיינון של אגד. מכיוון שהוא צימחוני, עשה לו בעיות, העליב אותו והשפילו לפני חבריו לעבודה.

„אני לא מבין אותו“, התלונן גיבי עוני בבית-המישפט. „גם כאשר עבדתי באגד וניסיתי לעשות מה שאבא רצה ממני, הוא התוכח איתי ורצה להכריח אותי לאכול בחזרה במיונון יחד עם

והעדיף ללקט חפצים במיזבלה ולמכור אותם בשוק-הפישפשים. לבסוף הודי ליט לרצות את אביו ולעבוד באגד. הוא התקבל לעבודה כחשמלאי-רכב, אולם הוא לא הסתדר עם העובדים האחרים ועזב את העבודה אחרי חודשיים אחרים.“

האב כעס מאוד על שאילן לא הסתגל לעבודה. „הוא היכה אותי כי לא למדתי בבית-הספר ולא יכולתי להסי תגל לחברה. אבל פשוט לא יכולתי כי טוב לי לבד. אני לא יכול עם אנשים“, זעק גיבעוני אל השופטים.

אחרי שעזב את אגד עבד בסבלות, בזיפות-גגות ובאיסוף-פסולת. „אבל היו בעיות ביני ובין אבא על כל דבר קטן שעשיתי“.

עבודה של עשרה אנשים

בגיל 17 זומן אילן גיבעוני לצה"ל. אביו היה סגן-אלוף במילואים, ור השתוקק כי בנו יתגייס לצבא. הוא קיווה כי צה"ל יעשה מבנו „גבר“. אבל אחרי המיבדקים נדחה שרותו לשנה.

כתב גולדשטיין בני-ערובה

ומייד תיקן את עצמו: „מה שחלק מכם מאבדים“ וכמובן, אישיותם של השבויים עצמם, שעמרו בכל התלאות.

באיזו רשות?

רק בישראל. נדמה לי שבשום מדינה אחרת לא יתכן מנהל של מוסד חשוב אינו מסוגל לבטא נכונה את שם המוסד שהוא מופקד עליו. שמעתי לפני כמה ימים ראיון עם שאול רויאל, מנהל רשות-הנמלים. הוא התעקש לקרוא למוסד הזה „רשות הנמלים“ ברי"ש שוואית. איש לא נתן לו את הרשות (רי"ש שוואית) לבטא כך את שם הרשות (רי"ש קמוצה). הרי"ש של רשות-הנמלים נשאת גם בסמ"י כותב. בגלל סיבה פשוטה: המילה המקורית היא „ראשות“, האל"ף הושמטה, הקמץ נשא. זוהי מדינה חדשה ושפה מחודשת, ומותר לטעות. כולנו טועים. אך לט"עות בשם שלך, זה נראה לי מוגזם. איך אאמן לעובדות ולסטאטייקה היוצאות מפיו מנהל שאינו מדייק אף בכיטוי שם המוסד שלו?